

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urtos/3/2017
Identifikačné číslo spisu:	2016898224
Dátum vydania rozhodnutia:	13.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2016898224.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Patrika Příbelského, PhD., v trestnej veci proti odsúdenému Z. T., pre pokus trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1 Trestného zákona Českej republiky, na neverejnom zasadnutí konanom 13. júna 2017 v Bratislave o sťažnosti prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trnave proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 28. marca 2017, sp. zn. 3Ntc/29/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trnave zamietá.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave uznesením z 28. marca 2017, sp. zn. 3Ntc/29/2016, podľa § 67 ods. 1 Tr. zák. podmienene prepustil odsúdeného Z. T. z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom tohto súdu zo 7. júna 2016, sp. zn. 3Ntc/8/2016. Zároveň podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. určil odsúdenému skúšobnú dobu v trvaní tri roky za súčasného nariadenia probačného dohľadu na tri roky s tým, že mu podľa § 51 ods. 3 písm. b), f) Tr. zák. uložil zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a zákaz kontaktu so T. N. (poškodenou, pozn.) v akejkoľvek forme, vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami.

Podmienené prepustenie odsúdeného odôvodnil prvostupňový súd v podstate tým, že odsúdený spĺňa tak formálnu podmienku pre jeho podmienené prepustenie a to vykonanie 3/4 uloženého trestu (§ 67 ods. 1 Tr. zák.), ako aj obe materiálne podmienky, keď svojím správaním vo výkone trestu a plnením svojich povinností preukázal polepšenie a súčasne sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (§ 66 ods. 1 Tr. zák.). Naplnenie materiálnych predpokladov pre podmienené prepustenie odsúdeného skonštatoval krajský súd na podklade pozitívnych hodnotení správania odsúdeného tak z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, ako aj z Väznice Plzeň. Ďalej na podklade záverov vyžiadaných znaleckých posudkov, v zmysle ktorých osobnosť odsúdeného nevykazuje patologické rysy, ktoré by odôvodňovali obavu z jeho agresívneho konania v budúcnosti s tým, že jeho osobné charakteristiky, postoj k práci, k požívaniu alkoholu a deklarovaný záujem na ďalšom riadnom živote

podporujú predpoklad, že bude viesť v budúcnosti riadny život. Pri rozhodovaní o dĺžke skúšobnej doby, počas ktorej sa bude musieť odsúdený podriať probačnému dohľadu a dodržiavať obmedzenia mu uložené, prihliadol súd prvého stupňa na zvyšok nevykonaného trestu odňatia slobody. Obmedzenia v podobe zákazu kontaktu s poškodenou a zákazu požívania alkoholu a iných návykových látok počas skúšobnej doby mu uložil v záujme ochrany poškodenej a zavŕšenia nápravy odsúdeného, keďže pokusu závažnej trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený, sa dopustil pod vplyvom alkoholu, v afekte po rozpade partnerského vzťahu, pričom u odsúdeného sa nejednalo o chorobnú alkoholovú závislosť.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu, ktoré bolo jednotlivým osobám oprávneným podať proti nemu sťažnosť, oznámené 28. marca 2017, podala prokurátorka príslušnej prokuratúry 29. marca 2017 sťažnosť. V jej dodatočne predložených dôvodoch v podstate tvrdí, že vzhľadom na kriminálnu minulosť odsúdeného (bol päťkrát súdne trestaný) a jeho resocializačnú prognózu vypracovanú Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, podľa ktorej je riziko jeho sociálneho zlyhania v strednom stupni (so zreteľom na čiastočné plnenie jednotlivých bodov programu zaobchádzania, opakované páchanie trestnej činnosti pred nástupom výkonu trestu, nadmerné konzumovanie alkoholu a aktuálne odsúdenie za obzvlášť závažný zločin), nie je daná materiálna podmienka pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody spočívajúca v očakávaní (predpoklade), že v budúcnosti povedie riadny život. Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie a Krajskému súdu v Trnave uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, v súlade s § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým bola podaná sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátorky nie je dôvodná.

Najprv treba k veci uviesť, že konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu netrpí žiadnymi podstatnými chybami, ktoré by bez ďalšieho odôvodňovali jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa, aby v nej znovu konal a rozhodol. Prítom v rámci takto riadne vedeného konania boli vykonané dôkazy v rozsahu nevyhnutnom pre spoľahlivé rozhodnutie o žiadosti odsúdeného Z. T. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zároveň, rešpektujúc ustanovenie § 176 ods. 2 Tr. por., podrobne uviedol skutočnosti, ktoré považoval za dokázané, dôkazy, o ktoré oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení jednotlivých dôkazov, ako aj právne úvahy, ktoré ho viedli k záveru, že odsúdený Z. T. plnením svojich povinností a správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a môže sa od neho dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Najvyšší súd sa s týmito, vo všetkých smeroch logickými a presvedčivými dôvodmi napadnutého uznesenia, podstata ktorých je uvedená vyššie, plne stotožnil a nad ich rámec, so zreteľom na uplatnené sťažnostné námietky dodáva:

Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, včítane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu, ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane (ako to čini sťažovateľka), ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život (primerane napr. rozhodnutie uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu pod č. 10/1963).

Zároveň platí, že hoci možnosť nápravy páchatel'a je jedným z kritérií pri určovaní druhu a výmery trestu (§ 34 ods. 4 Tr. zák.), nemožno vždy presne predvídať, ako sa účinok výkonu uloženého trestu u jednotlivých páchatel'ov v konkrétnom prípade prejaví. Výkon trestu odňatia slobody pritom predstavuje ústavným poriadkom predvídaný zásah do základných práv a slobôd páchatel'a iba za predpokladu, že ide o opatrenie v demokratickej spoločnosti nevyhnutné a sledovaný cieľ (účel trestu) nemožno dosiahnuť inak. Z toho plynie, že pokiaľ odpykanou časťou trestu odňatia slobody [vo výmere spĺňajúcej

formálnu podmienku podmieneného prepustenia (§ 66 ods. 1 písm. a), b), § 67 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.)] už boli náprava páchatel'a a ochrana spoločnosti dosiahnuté, resp. to možno dôvodne predpokladať, je ďalší výkon tohto trestu nepotrebný a tiež neodôvodnený.

V tomto kontexte poukazuje najvyšší súd predovšetkým na to, že hoci podľa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody sa resocializačná prognóza odsúdeného Z. T. javí byť, vzhľadom na stredné riziko sociálneho zlyhania, menej priaznivou, sťažovateľka prehliada, že toto hodnotenie vychádza zo súhrnného skóre, ktoré odsúdený získal v štandardizovanom dotazníku (č. l. 42 - 43), ktorý nezohľadňuje celý rad (z pohľadu rozhodovania o podmienenom prepustení) významných okolností. Konkrétne, odsúdený získal v predmetnom dotazníku 7 bodov (nízkemu riziku sociálneho zlyhania zodpovedá skóre 0 - 5 bodov) najmä preto, že už bol v minulosti viac ako trikrát odsúdený (2 body), aktuálne vykonáva trest za obzvlášť závažný zločin (2 body) a často požíval alkohol (1 bod).

Pokiaľ ide o kriminálnu minulosť odsúdeného, ten bol síce štyrikrát odsúdený (okrem vykonávaného trestu), z perspektívy možnosti jeho resocializácie je však nutné prihliadnuť aj na to, že z veľkej časti šlo o nedbanlivostné trestné činy, vždy nie násilného charakteru, ktoré spáchal relatívne dávno. V tejto súvislosti je zreteľná hodnota tiež skutočnosť, že hoci si odsúdený momentálne odpykáva trest za pokus násilného obzvlášť závažného zločinu, vo všeobecnosti nemá sklon k agresívnej reaktivite a v danom prípade šlo o ojedinelé konanie v afekte hnevu a žiarlivosti pod vplyvom alkoholu bez predchádzajúceho dlhodobšieho plánu a prípravy, ktoré vychádzalo z konfliktnej partnerskej situácie.

Rovnako nemožno prehliadať, že aj keď odsúdený v minulosti dlhodobo nadužíval alkohol, nebol na ňom závislý a dokáže bez problémov abstinovať. Pritom už v pôvodnom konaní znalci pripustili možnosť jeho resocializácie za predpokladu prehodnotenia jeho postoja k nadužívaniu alkoholu, profesijného zakotvenia a kritického postoja k jeho protiprávnemu konaniu. Tu je potom potrebné poukázať na to, že odsúdený sa okrem nútenej abstinencie zapája do protialkoholickéj osvety formou prednášok. Svoje konanie oľutoval a hanbí sa zaň, čo nasvedčuje tomu, že svoju vinu vnútorne prijal, čím je daný základný predpoklad jeho nápravy. Ďalej treba prihliadnuť aj na to, že za celú dobu výkonu trestu odňatia slobody v Českej republike nebol disciplinárne potrestaný, naopak bol pätnásťkrát odmenený, v poslednom období opakovane za príkladné pracovné výsledky a morálku. Jeho pracovná morálka je hodnotená kladne aj slovenským ústavom na výkon trestu. Pokiaľ sa v hodnotení tohto ústavu uvádza, že odsúdený plní jednotlivé body programu zaobchádzania len čiastočne, je nutné dodať, že je to dané tým, že nevyužíva návštevy so súrodencami a matkou a to z dôvodu, že ich nechce finančne a časovo zaťažovať.

Zohľadniac všetky vyššie uvedené okolnosti v ich súhrne dospel aj sťažnostný súd k záveru, že odsúdený Z. T. plnením svojich povinností a svojim správaním počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody preukázal polepšenie do takej miery, že od neho možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Pre dosiahnutie účelu trestu tak už nie je nevyhnutný jeho výkon, ale stačí hrozba výkonu jeho zvyšku v prípade, že odsúdený napriek uloženým obmedzeniam nepovedie riadny život.

Z týchto dôvodov najvyšší súd zamietol sťažnosť prokurátorky ako nedôvodnú.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.